„ברחוב דיזנגוף יש יותר יפהפיות מאשר בוויא ונטו ברומא, או בשאנז־אליזה בפאריס!" זוהי דיעה נפוצה בחוגי התיירים, ואף בחוגי ישראלים מסויימים החוזרים מביקור בחו"ל. בעמודים אלה מפרסם „העולם הזה" דעה נוגדת באופן קיצוני, מידי אדם הידוע בציבור הישראלי, אך המעדיף לחתום בשם־עט, על מנת למנוע הידרדרות הוויכוח למסלול אישי. בפרסמו דעה זו, על סמך חופש הוויכוח, פותח „העולם הזה" סידרה בה יביעו מומחים שונים את דעתם על נושא זה. והמערכת תפרסם ברצון גם דעות של קוראים.

האמנם הצבריות יפות?

מאת מיכאל אבידור

כאשר טען שופנהואר כי רק השכרון המיני הוא המאפשר לגבר למצוא יופי כלשהו במין הנשי, קצר־הרגליים ורחב־הירכיים, לא הכיר את הצעירה הישראלית.

מה היה שופנהואר אומר אילו ראה אותה עומדת ברחוב דיזנגוף, כשהיא לועסת מסטיק כמו פרה המעלה גירה? או, גרוע יותר — כשהיא מוציאה את המסטיק מן הפה כדי להפליט מפיה בליל של הברות מתמשכות הנחשב בעיניה כדיבור?

גורל רחמן חסך חוויה זו משופנהואר. אולם הגבר הישראלי הוא עד יומיומי לתופעה זו. תחת לקום ולהגיד את דעתו, הוא הצטרף בהכנעה לקנונייה הכללית וקובע כי הצעירה הישראלית היא „נחמדה".

ואכן, זו אחת המוסכמות של החברה הישראלית: הנערה הצברית היא „נחמדה". השבדיות הן „יפות", לצרפתיות יש „שיק", ואולם הישראלית היא „נחמדה".

ההגדרה „נחמדה" נגזרה מן השורש חמד, דבר שחומדים בו. גור מגדיר: „החמד — היה יקר וחביב", כלשון ספר בראשית: „כל עץ נחמד למראה." או כלשון ספר תהילים: „הנחמדים מזהב ומפז רב."

האם הצברית הממוצעת היא „יקרה וחביבה", „נחמדה מזהב ומפז רב"? אין ספק, כל אחד מאתנו מכיר נערה אחת או שתיים שהוא היה רוצה להגדירן כך. אולם כשאנו שואלים על הכלל, על הצברית הממוצעת, זו שאנו רואים אותה יום־יום ברחוב, נתקלים בה במשרד, שומעים אותה בטלפון — רק עיוור וחרש יחשוב אותה לנחמדה. או גבר אשר, כדברי שופנהואר, בילבל השכרון המיני את חוש־האבחנה שלו.

הגיעה השעה לפרוק את עול המוסכמות ולהגיד את האמת על הצעירה הישראלית, מתוך תקווה — אומנם קלושה! לדרבנה לתיקון עצמי, במידה שתיקון כזה אפשרי.

★ ★ ★

היי לייף ואידישע מאמע

היו ימים כאשר הצעירה הישראלית האופיינית אומנם היתה „נחמדה". זה היה לפני הרבה־הרבה זמן, כאשר ההתיישבות העובדת עוד עמדה במרכז ההווי הישראלי. נערת הקיבוץ וחברתה, נערת תנועת־הנוער, לא היו יפות, במובן המקובל בעולם. פניה חסרו יופי קלאסי, גופה היה מגושם, דיבורה היה גס, אופייה מחוספס.

אולם היה לנערה זו דבר אחד: סגנון. היא היתה עשויה מיקשה אחת. ושוב אפשר להיעזר בגור, המגדיר „מיקשה: מוצק, לא חלול, לא נבוב, לא ריק מתוכו." במילים אחרות: אותה צברית נשכחת התאימה להווי שלה. תוכן חייה קבע את הופעתה החיצונית, ועל כן היה בה כדי לעורר אהבה והערכה.

אמנם עוד ישנן צבריות כאלה בכמה ממשקי ההתיישבות — אולם שוב אינן צבריות אופייניות. הווי ההתיישבות העובדת כולו נדחק לקרן זווית. אם נצטער ואם נשמח על כך, זהו תהליך שאי־אפשר להחזירו אחורה. הצברית הרגילה שוב אינה מנסה לחקות את בת ההתיישבות. להיפך — בת ההתיישבות מחקה את העירונית. היא חוששת כי אחרת תהפוך אנאכרוניזם.

מה דמותה של הצברית החדשה. המתגבשת מאז קום המדינה? אולי נכון להשיב: זו דמות חסרת דמות. תערובת של סגנונות שונים שאינם מתמזגים לסגנון אחד.

סרטי הוליבוד (הגורם החינוכי העיקרי המשפיע עליה) כופים עליה את הרצון להיות נשית ועדינה. השרות הצבאי יוצר בה את הרצון להיות גברית וגסה. בתנועת־הנוער למדה כי הוון הטבעי, הבלתי־פורמלי, עולה על נימוסים. לאחר מכן היא מבקרת במכון לטיפוח החן ובולעת מאמרים על נימוסים, המועתקים על־ידי נשונים ישראליים מנשונים אמריקאיים.

בבית הורישו לה את האידיאל הישן של ה„אידישע מאמע" — להתחתן מהר, ללדת ילדים. הסרטים האמריקאיים מלמדים אותה לרצות בחיי מותרות, ב„היי לייף", בריקנות הנוראה של חיים שאינם קיימים אלא במוחות סוחרי־החלומות של הוליבוד. הסרטים הצרפתיים מוסיפים לזה כמיהה לסופיסטיקציה. הוסיפו לכך את השאיפה להיות „אינטליגנטית" — היינו לדבר על הכל, מבלי לדעת מאומה — והרי לכם את העולם הרוחני של הצברית.

במקום שאין סגנון, שם אין יופי. כפי שנאמר: „הסגנון הוא האדם". הסגנון — זה הדבר הראשון המקסים את כל החוזה בצרפתיות. ההרגשה שהכל מתאים זה לזה: הצורה החיצונית והדיבור, הלבוש והמחשבה, ההתנהגות והשאיפות. זהו, בעצם, מה שנקרא „תרבות". ודווקא זהו בדיוק החסר לחלוטין לצעירה הישראלית.

אמנם, צעירות רבות יודעות לו
יפה. עולה בידיהן לעשות רושם
בייחוד על תיירים הבאים ארצ
קצר. אלה, הרגילים לבנות ארצ
מתורבתות והמחונכות יפה, מתו
רגע הראשון לטובה מחסר־החינו
צברית. זה נראה להן כמשהו „רע
שונה. כשהם נתקלים בבאר של
בצעירה בשימלת־ערב, הנוהגת כח
בסידרה, והמקשקשת בעליצו
רצוצה) על כל דבר שבעולם, נו
שהנה חלום חייו. בייחוד אחרי
שכרה מן האוויר הישראלי וה
סקוטי. אם יש לנערה מזל, י
לאשה עוד בא תו שבוע, ויגשים
חלום חייה. בדרך כלל עוברות לפ
שנתיים עד לגירושין.

★ ★ ★

האם ה„נחמדה" הי

דבה ונסתכל בצורתה הח
אם הצברית יפה, במובן המ
המילה — כלומר, האם היא יפ
חיצונית, בפניה ובמבנה־גופה?

כשאתה פוסע ברחובות עיר זר
דון, מילאנו, ברלין, אוסלו, מדרי
נתקל מדי פעם באשה המעוררת
עלות. אתה אומר לעצמך: „הנה א
זוהי התרשמות אסטתית גרידא,
תווי הפנים. שהרי לא דיברת עם
עוררה את התפעלותך.

אמנם, נשים יפות אינן מצוי
מקום בשפע רב (אולי להוציא או
הן מושכות תשומת־לב אף בעיר
ריס. אך מאידך גיסא, גם אינ
אם תשב במשך שעתיים־שלוש
בוויא וונטו ברומא, או בשדרה
בניו־יורק, תראה כמה דגמים מו

לא כן ביושבך בקפה רוואל. תר
צעירות „נחמדות", שתווי־פניהן
חים. תראה הרבה צעירות המושכ
מת־לב, אם בלבושן הבולט א
הצבועות. אולם אני מעז לומר
מאות נערות־הזוהר, נערות־השער
ניות, מלכות־היופי למיניהן ושאו
פיות" המקצועיות שהתפרסמו
המדינה — אין אף עשר נערות
בלתי־משוחד, יגדירן כיפות מבח
הפנים.

„נחמדות" — זה ענין של התר
שית, סובייקטיבית. אותה נערה ת
מדה בעיני פלוני, ובלתי־נחמדה נ
מוני. לא כן היופי. היופי הוא
א בייקטיבי, אסטתי, הכפוף לחוקי
— לפחות בעולם התרבות המער
כזה כה נדיר בארץ, עד כי הו
בלתי־מצוי — מחוץ ליופי המ
של בנות תימן הגזעיות. ואילו
חברה האשכנזית, שהפקיעה לעצ
טין את הבעלות על היופי היש

„גב יפה — גם הוא יכול להקסים!" — זוהי אימרה השגורה בפי עמים אירופיים אחדים. לא כן הגב הנשי הישראלי — לפי טענתו של בעל המאמר. בתמונה: שורה אופיינית של חיילות ישראליות בצה"ל, כשהן יושבות על ספסל באוהל יחידתן. לדעתו של בעל המאמר, החלק האחורי של הצברית הממוצעת הוא אחד הפגמים העיקרנים בגופה, אחת הסיבות להופעתה המגושמת וחסרת־החן.

רגליים עדינות — הן אחד החלקים החשובים ביותר בגוף האשה. לדעת בעל המאמר, אין כימעט רגליים יפות בארץ. לצברית הממוצעת אין קרסוליים חטובים, שוקיה עבות וירכיה מגושמות. בתמונה: נשות החברה התל־אביבית, בשעת תצוגת־אופנה מפוארת. הרגליים שמנות, הישיבה מכוערת. כדאי לציין כי כל הנשים הנראות בתמונה זו, הן מתחת לגיל 35.